

5. KLEURPATRONEN OP DE OKSELVEREN VAN ROSSE GRUTTO'S, ALS KENMERK VOOR HET BEPALEN VAN HUN BROEDGEBIED.

Rosse Grutto's (*Limosa lapponica*) hebben een broedgebied dat zich uitstrekt van Noord Scandinavië tot in Alaska. Het is hoog-noordelijk, grotendeels in de arctische klimaatszone gelegen.

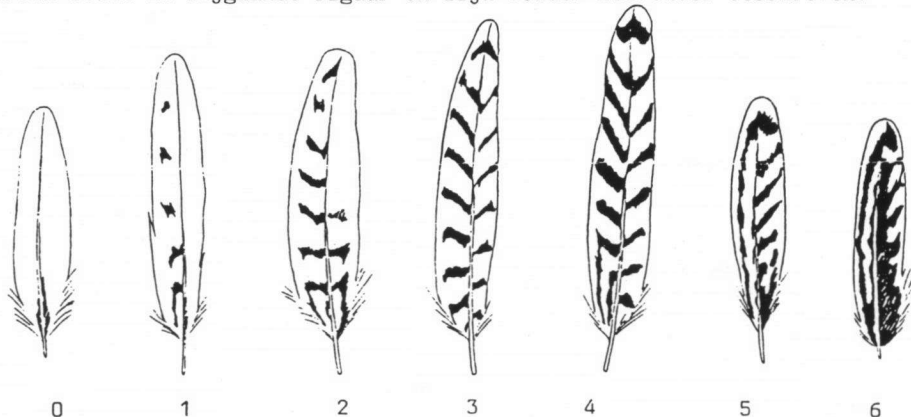
Uit welk deel van dit uigestreckte areaal de vogels komen, die in het Oost Atlantische kustgebied doortrekken of hun winterkwartier hebben, is niet precies bekend.

In de literatuur (zie o.a. Prater c.s. 1977) wordt vermeld dat er een geleidelijke toename is van Scandinavië en Noord Rusland enerzijds tot Alaska anderzijds in donkerkleuring van stuit en okselveren. Ook zouden de vogels geleidelijk aan groter worden naar het oosten toe, maar wij denken dat dit niet geheel juist is.

Voor wat de okselveren betreft hebben wij een soort classificatietabel gemaakt, die mogelijk bruikbaar is om enige aanwijzing te verkrijgen betreffende het broedgebied.

De okselveren (Engels: Axillaries) zijn in 7 klassen verdeeld. Vertegenwoordigers daarvan staan in bijgaande figuur en zijn verder hieronder beschreven.

Rosse
Grutto
Kleuren
Oksel-
veren

Klasse 0. Veer geheel wit, soms iets bruin aan de basis.

Klasse 1. Bruine vlekken of dwarsbanden slechts aan één kant van de schacht.

Klasse 2. Bruine vlekken of dwarsbanden geheel aan één kant van de schacht en hoogstens tot de helft van de andere kant.

Klasse 3. Aan beide zijden van de schacht, bruine banden, maar deze zijn duidelijk smaller dan de witte velden ertussen.

Klasse 4. Als klasse 3, maar de breedte van de bruine banden is even groot of groter dan die van de witte velden. Soms is aan de basis-samensmelting van bruine banden te zien.

Klasse 5. Als klasse 4, maar de bruine banden aan één zijde van de schacht zijn versmolten tot één band over de lengte van de veer.

Klasse 6. Aan beide zijden van de schacht zijn de dwarsbanden versmolten tot brede banden over de lengte van de veer. (Naar Portenko, 1936)

Vogels met okselveren in de klassen 3, 4 of hoger hebben wellicht hun broedgebied ten oosten van de Oeral. Als zij ook nog erg groot in afmetingen zijn, hebben zij mogelijk zelfs ten oosten van 100° O.L. hun broedgebied. Veren van het type 4 en 5 komen -naar wij constateerden- wel voor.

Bovengenoemde manier van bepaling van het globale broedgebied is het meest betrouwbaar bij mannetjes in volwassen kleeed, voor zover wij konden nagaan. Bij vrouwtjes in adult kleeed is de trend van licht naar donker van de okselveren naar het oosten toe ook wel aanwezig, maar de verschillen zijn minder uitgesproken. Vogels in juveniel kleeed hebben meestal erg lichte okselveren. Wij hebben nog geen goede geografische verschillen tussen de juvenielen gevonden wat betreft deze veren.

Meestal hebben de vogels, die sterk gebandeerde okselveren hebben, ook meer gevlekte stuit. Hoe dit verband precies ligt zijn wij nog aan het uitzoeken. Wij hopen dat men wil medewerken om dit kenmerk op zijn bruikbaarheid te toetsen, en zijn benieuwd naar de resultaten.

Literatuur

Nieboer, E., J. Cronau, R. de Goede, J. Letschert and T. van de Have, 1986.

Axillary feathers colour patterns as indicators of the breeding origin of Bar-tailed Godwits. Wader Study Group Bulletin 45: 34.

Prater, A.J., Marchant, J.M. and Vuorinen, J.H. 1977. Guide to the identification and ageing of Holarctic Waders. B.T.O. Guide no. 17, British Trust for Ornithology.

Portenko, L. 1936. The Bar-tailed Godwit and its races. Auk. 53: 194-197.

Dr. E. Nieboer, Biologisch Laboratorium, VU, de Boelelaan 1987, 1081 HV AMSTERDAM